

ligere Kontrakt fornyet, at maatte optræde som bydende i en Konkurrence om Arbeidskraften. Dernæst er der gjort gjældende, at Besskaffenheden af den Arbeidskraft, der tidligere var i Straffeanstalten, da der til Horsens kun afgaves Fanger paa en Straffetid af mindst 7 Aar, i de sidste Aar betydelig forringet dels som en Følge af Nedlæggelsen af Viborg Straffeanstalt, hvorefter Fanger med en Straffetid paa 2 til 6 Aar, der tidligere udfyldte deres Straf i nævnte Anstalt, nu blive afgivne til Horsens, dels som en Følge af, at der i de sidste Aar er oprettet i Horsens en Afdeling for Gællefanger, der kun tilbringe en Tid i Fængslet fra $\frac{1}{2}$ til $3\frac{1}{2}$ Aar, for hvilke der maa vælges andet Arbejde end det, der er bestemt for Fællesfanger. At saadanne tilbørlige Fanger med korte Straffetider ikke kunne opnaa en Arbeidsdygtighed, der paa nogen Maade kan sammenlignes med den, der findes i de konkurrerende fri Fabrikker, vil være indlysende. Endelig er anført, at Selskabet ikke har havt nogetisomhelst Middel til at raade Bod paa de stærkt nedadgaende Konjunkturer og paa den totale Mangel paa al Affætning, hvad derimod de fri Fabrikker dog have havt, idet disse ere i Stand til at formindste eller til for en Tid at standse Produktionen og at afstøbe Arbejderne. Men Fangerne skulle beskæftiges, og ikke nok dermed, men som bekjendt tilføjes der i daarlige Tider Fængslerne flere Fanger end i de gode, hvad der ogsaa er flet her i de sidste Aar, og saaledes har Selskabet lidt et desto større Tab.

Som det allerede Uvalgt bekjendt, var det paa Foranledning af Rigsdagen, at Overtagelsen af Arbeidskraften i Horsens Straffeanstalt i sin Tid blev udbudt til almindelig Konkurrence. Aktieselskabet „Crome & Goldschmidts Fabrikker“ blev den Høistbydende, og der var for Ministeriet saa meget mere Grund til at overdrage det nævnte Firma Entreprisen, som Aktieselskabets Forretning vedblev at ledes af de samme Mænd, som tidligere havde forestaaet Forretningen, og som tidligere havde havt Arbeidskraften i Entreprisen, og som i en Række af næsten 20 Aar havde fysiske Fangerne paa en for Straffens Fuldbyrkelse høist tilfredsstillende Maade, ja, vare de første Entreprenører, der havde forstaaet at give Fangeres Arbejde et hidtil uopnaaet Opsving og Anerkjendelse.

For saavidt der nu er Spørgsmaal om at nedsette det Vederlag, som Aktieselskabet kontraktmæssig er bundet til at yde, skal Ministeriet bemærke, at medens man, som anført, fuldkommen anerkjender den Betydning, som den Entreprisen, hvorom der her er Tale, har havt og fremdeles har for Fængselsvæsenet, og heller ikke misgjænder Betydningen af, hvad der fra Aktieselskabets Side er anført om de Omstændigheder, hvorunder det blev bragt til at blive Høistbydende ved den stedfundne Konkurrence om Arbeidskraften, kunde disse Omstændigheder dog, i og for sig betragtede, ikke have bevæget Ministeriet til under sædvanlige Forhold at understøtte et Andragende fra Selskabets Side om en Nedsettelse i den i Genhold til Konkurrencen kontraktmæssig paadragne Forpligtelse. For at der skulde kunne være Tale om en saadan, maatte der efter Ministeriets Mening foreligge en saa væsentlig Forandring i de Forudsætninger, under hvilke Tilbudet er gjort, at en Fastholdelse af den strenge Ret vilde indeholde en Tilsidejættelse af det Billighedshensyn, som i ethvert Kontraktforhold har sin berettigede Plads. Dette er imidlertid, ogsaa efter Ministeriets Overbevisning, nu Tilfellet. En saadan Forandring i Arbeidsmarkedet, — dels i Betingelserne for Fabrikaternes Affættelighed, dels i Arbeidsprisen — som den, der nu er indtraadt, ligger i den Grad udenfor det, som paa den Tid, da Kontrakten afsluttedes, kunde forudses, og derfor udenfor de Forudsætninger, under hvilke Kontrakten er indgaaet, at Ministeriet ikke stønner rettere, end at en Fastholden af den kontraktmæssige Forpligtelse, henført tillige til de øvrige for Selskabet talende Omstændigheder, vilde træde de Billighedsgrundsaetninger for nær, der ikke mindre bør gjøre sig gjældende for Staten end for Private. Og at Forandringer i Arbeidsmarkedet, særlig i Verdien for Straffefangeres Arbeidskraft, virkelig ere foregaaede i det Omfang, som Ministeriet forudsætter, turde, dersom det iøvrigt trængte til Bevis, allerede tilstrækkelig fremgaa af den Omstændighed, at Entreprenørerne i de andre Straffeanstalter (Christianshavn og Bridsløselille), med hvilke der kun er afsluttet Kontrakter paa 3 Aaanebers Opfigelse, Alle have op sagt deres Kontrakter, de fleste allerede i det afvige Aar, Resten til 1ste Februar d. A., og at der, efterat Arbeidsdriften i Bridsløselille har været udbudt til almindelig Konkurrence, kun er indkommet 2 Tilbud om at overtage en 30 a 40 Fanger for en Betaling af 20 Dre pr. Arbeidsdag, en Kjendsgjerning, der noksom godtgjør, hvor ugunstige Tiderne ere, og hvor ringe den Pris er, som man nu vurderer en Fanges Arbeidskraft til.

Til det Anførte skal endnu føjes, at det, som af Selskabet er anført om den indtraadte Forandring i Arbeidskraftens Besskaffenhed, vistnok forholder sig rigtigt, og om end Selskabet maatte have kunnet forudsæ den Forandring, der i denne Retning vilde foregaa ved Nedlæggelsen af Viborg Straffeanstalt, der alt var flet, da Kontrakten med Straffeanstalten afsluttedes, saa var det dog ude af Stand til at forudsæ, i hvilket Omfang den vilde indtræde. Af